

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Praca z rodziną małego dziecka z zaburzeniami rozwoju [ćwiczenia], PG_00150082						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2030/2031		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	5	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Agnieszka Skotnicka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wyposażenie studenta w wiedzę na temat systemowego funkcjonowania rodziny małego dziecka z niepełnosprawnością bądź z opóźnieniem psychoruchowym oraz przedstawienie możliwych dróg/form/sposobów pracy w triadzie rodzic osoba z niepełnosprawnością intelektualną terapeuta. Studenci będą diagnozować wyzwania i potencjały rozwojowe dzieci z zaburzeniami oraz opracowywać indywidualizowane plany interwencji terapeutycznych. Ponadto rozwijane będą umiejętności komunikacji, a także kształtowane postawy empatii i chęci doskonalenia umiejętności terapeutycznych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1WW.K.2] jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	E.1WW.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[E.1WW.U.2] Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologię rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, mózgowo-porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i społeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka; określać rolę wspomagania rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej	E.1WW.U2. analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologię rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, mózgowo-porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i społeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka; określać rolę wspomagania rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	<p>[E.1WW.W.2] Zna i rozumie psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologię rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, mózgowie porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; rolę wspomagania rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;</p>	<p>E.1WW.W2. psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologię rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, mózgowie porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; rolę wspomagania rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;</p>	<p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego</p>

<p>Treści przedmiotu</p>	<p>Tematyka ćwiczeń:</p> <p>Zapoznanie się z systemową dynamiką w kontekście rodziny małego dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza potrzeb rozwojowych dziecka i ich wpływ na rodzinę. - Identyfikacja czynników wpływających na rozwój dziecka i otoczenie rodzicielskie. <p>Znajomość norm Prawidłowego Rozwoju Dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznanie etapów rozwoju fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego dzieci. - Identyfikacja kluczowych umiejętności i zdolności dzieci w różnych okresach życia. <p>Nabywanie wiedzy o niepełnosprawności własnego dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznawanie etapów akceptacji i adaptacji rodziców do informacji o niepełnosprawności dziecka. - Zapewnienie wsparcia rodzicom na każdym etapie adaptacji. <p>Wspomaganie kontaktów rodziców dziecka z niepełnosprawnością z instytucjami wspierającymi.</p> <p>Od wsparcia do usamodzielnienia etapy pracy z rodziną w sytuacji kryzysowej.</p> <p>Budowanie współpracy z rodziną dziecka z opóźnieniem psychoruchowym -szanse i zagrożenia.</p> <p>Tworzenie kontraktu z rodzicami.</p> <p>Drogi wsparcia rodziny w okresie Wczesnego Wspomagania Rozwoju.</p> <p>Budowanie relacji rodzica z dzieckiem z niepełnosprawnością sprzężoną.</p> <p>Tworzenie Indywidualnych Planów Pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opracowywanie spersonalizowanych planów interwencji terapeutycznych dla dzieci z różnymi zaburzeniami. - Praktyczne ćwiczenia w opracowywaniu planów pracy z rodziną małego dziecka z zaburzeniami w rozwoju. 								
<p>Wymagania wstępne i dodatkowe</p>	<p>Znajomość podstaw psychologii. Znajomość trajektorii radzenia sobie z kryzysem.</p>								
<p>Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>zaliczenie na ocenę, aktywny udział na zajęciach, wypowiedanie się na podstawie analizowanych tekstów literatury, wykonanie projektu zaliczeniowego , Obecność 100%</td> <td>80.0%</td> <td>100.0%</td> </tr> </tbody> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	zaliczenie na ocenę, aktywny udział na zajęciach, wypowiedanie się na podstawie analizowanych tekstów literatury, wykonanie projektu zaliczeniowego , Obecność 100%	80.0%	100.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej							
zaliczenie na ocenę, aktywny udział na zajęciach, wypowiedanie się na podstawie analizowanych tekstów literatury, wykonanie projektu zaliczeniowego , Obecność 100%	80.0%	100.0%							

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<ol style="list-style-type: none"> 1. Głodkowska J., Konieczna, I., Piotrowicz, R., & Walczak, G. (red.), (2017), Interdyscyplinarne konteksty wczesnej interwencji, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Warszawa. 2. Twardowski A., (2014), Nowa koncepcja wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami. <i>Forum Pedagogiczne</i>, 1, 15-33. 3. Deja M., (2018), Rodzina w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. <i>Polityka Społeczna</i>, 45(7), 25-30. 4. Kielin J. (2002), Jak pracować z rodziną dziecka upośledzonego. Gdańsk. 5. Pisula E. (1998). Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa. 6. Aksamiit D., Domagała-Zyśk, E., Dońska-Olszko, M., Neroj, E., Piotrowicz, R., & Świeczkowska, K., (2022), Model wczesnego wspomaganie rozwoju skoncentrowany na rodzinie i środowisku: Teraźniejszość i przyszłość. Warszawa. 7. Liberska H., & Matuszewska M., (2012), Modele funkcjonowania rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. <i>Polskie Forum Psychologiczne</i>, XVII(1), 7990. 8. <i>Mapa pomocy rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym cz.II- poradnik dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych</i> (1/2010). 9. Kendall P. C., Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. 10. Al-Khamisy D. (2006), Edukacja przedszkolna a integracja społeczna. Warszawa: Wydawnictwo "Żak". 11. Błęszyński J., (2011), Autyzm a niepełnosprawność intelektualna i opóźnienie w rozwoju. 12. Franczyk A., & Krajewska K., (2016), Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym [w:] "Z deficytami i zaburzeniami rozwoju", wydanie IX. Wydawnictwo Impuls. 13. Pilecki J., (red.), (2002), Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym. Kraków: Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej. 14. J.Doroszuk, Rodzina dziecka z niepełnosprawnością. Rekonstrukcja problemowa badań Haliny Borzyszkowskiej, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2018. 15. Stanisława Byra, Monika Parchomiuk, Stygmatyzacja przeniesiona Część 1. Perspektywa rodziców dzieci z niepełnosprawnością i chorobą, Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej Nr 15/2014. 16. Kamińska Reyman J. (1995), Rodzice zagubieni w rzeczywistości, [W:] Heszten-Niejodek I. (red.), Doświadczanie kryzysu szansa rozwoju czy ryzyko zaburzeń?, Wydawnictwo UŚ, Katowice. 17. E. Pisula, Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, Warszawa 1998. 18. Stelter Ź. (2011), Realizacja ról rodzicielskich w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym [W:] Liberska H. (red.), Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym możliwości i ograniczenia rozwoju, Wydawnictwo Difin, Warszawa.
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Literatura uzupełniająca</p> <p>- Hołub J., Żeby umarło przede mną. Opowieści matek niepełnosprawnych dzieci, Wyd. Czarne, Wołowiec 2018.</p> <p>- Doroszuk J., Rodzina dziecka z niepełnosprawnością w badaniu netnograficznym, Wyd. Katedra Wydawnictwo Naukowe, 2018.</p>
	Adresy eZasobów	

<p>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</p>	<p>Praca zaliczeniowa:</p> <p>Celem pracy zaliczeniowej jest opracowanie projektu wykonawczego, który będzie skoncentrowany na praktycznych aspektach wspierania rodziny z małym dzieckiem dotkniętym zaburzeniami w rozwoju. Studenci mają za zadanie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne do opisu konkretnego wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka i jego rodziny. Jednocześnie projekt powinien obejmować precyzyjne zastosowanie właściwych kryteriów diagnostycznych oraz analizę czynników wpływających na funkcjonowanie przypadku, który został poddany analizie w ramach projektu.</p> <p>Projekt pracy: Praca z rodziną małego dziecka z zaburzeniami w rozwoju</p> <p>Charakter pracy jest ustalany ze studentami</p> <p>a) Przeprowadzenie wywiadu z rodziną z dzieckiem z niepełnosprawnością</p> <p>- Na podstawie transkrypcji studenci opracowują projekt wykonawczy.</p> <p>Jeśli studenci nie mają, możliwości przeprowadzenia wywiadu otrzymują opis sytuacji problemowej rodziny z dzieckiem z zaburzeniami w rozwoju, który stanowi punkt wyjścia do dalszych analiz, zmierzając do opracowania projektu wykonawczego.</p>
<p>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</p>	<p>Nie dotyczy</p>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.